



บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มต้นจากการศึกษาจากทัศนคติ ความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยวทั่วไปและนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน และเป็นแนวทางในการส่งเสริม หรือนำไปพัฒนาปรับปรุงพื้นที่สวนเกษตรเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากนั้นจึงทำการประเมินศักยภาพของพื้นที่สวนเกษตร จำนวน 13 แห่ง ในจังหวัดระยอง และทำการจำแนกระดับศักยภาพพื้นที่สวนเกษตรเป็น 3 ระดับ รวมทั้งผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการประเมินศักยภาพพื้นที่สวนเกษตรจะทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคของสวนเกษตรที่จะมีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตามกลุ่มระดับศักยภาพได้ โดยผลการวิเคราะห์ที่ได้มีดังต่อไปนี้

5.1 การศึกษาทัศนคติ ความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลด้านทัศนคติ ความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางในการส่งเสริม หรือนำไปพัฒนาปรับปรุงพื้นที่สวนเกษตรเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยการใช้แบบสอบถามถามนักท่องเที่ยว 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ได้แก่ นักท่องเที่ยวผู้ที่ให้ความสนใจกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยเก็บตัวอย่างนักท่องเที่ยวจำนวน 100 ชุด ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จากพื้นที่เกษตรกรรมที่เปิดตัวเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมแล้ว ได้แก่ สวนสุภัทราแลนด์ โดยเก็บข้อมูลในช่วงมกราคม - กุมภาพันธ์

2) กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยเก็บตัวอย่างนักท่องเที่ยวจำนวนรวมทั้งสิ้น 100 ชุด ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทั้ง 3 ประเภท ตามที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดแบ่งไว้ คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เก็บข้อมูลที่อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - เกาะเสม็ด บริเวณหาดแม่รำพึง แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา เก็บข้อมูลที่อนุสาวรีย์สุนทรภู่ แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม เก็บข้อมูลที่ วัดบ้านดอน โดยเก็บข้อมูลในช่วงมกราคม - กุมภาพันธ์

ผลที่ได้จากการสำรวจมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

5.1.1 แหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว

ผลที่ได้จากการสำรวจ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา จะเดินทางมาจากภูมิภาคต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 5.1 แหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวชาวไทย

แหล่งที่มา	นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร สัดส่วน (ร้อยละ)	นักท่องเที่ยวทั่วไป สัดส่วน (ร้อยละ)
- กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	50	49
- ภาคตะวันออก	39	30
- ภาคกลาง	1	9
- ภาคเหนือ	9	3
- ภาคใต้	0	4
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1	2
- ภาคตะวันตก	0	3
รวม	100	100

ที่มา : สำรวจ

5.1.2 โครงสร้างของนักท่องเที่ยว

ผลที่ได้จากการสำรวจนักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ในกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่ม เป็น เพศหญิง มากกว่า เพศชาย โดยนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีสัดส่วน ร้อยละ 60 : 40 ส่วนทางด้านกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป มีสัดส่วน ร้อยละ 56 : 44 และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่ม เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 25 – 34 ปี โดยนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีสัดส่วนร้อยละ 46 และกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป มีสัดส่วนร้อยละ 51 ทางด้านระดับการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่การศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาหรือปริญญาตรี โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีถึงร้อยละ 51 รองลงมาเป็นระดับ

อนุปริญญา ร้อยละ 19 ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป มีถึงร้อยละ 50 รองลงมา เป็นระดับอาชีวศึกษา คือ ร้อยละ 31 ทางด้านอาชีพ พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานและลูกจ้างบริษัท ร้อยละ 33 รองลงมา ได้แก่ อาชีพประกอบกิจการส่วนตัว ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ พนักงานและลูกจ้างบริษัท ร้อยละ 45 รองลงมา ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ด้านรายได้พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่มีรายได้ค่อนข้างสูง ร้อยละ 23 โดยภาพรวมแล้วทางด้านโครงสร้างนักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันมาก (ตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 โครงสร้างของนักท่องเที่ยว

ข้อมูล	สัดส่วนร้อยละ	
	นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร	นักท่องเที่ยวทั่วไป
เพศ	(100.00)	(100.00)
- ชาย	40	44
- หญิง	60	56
อายุ	(100.00)	(100.00)
15 - 24 ปี	22	25
25 - 34 ปี	46	51
35 - 44 ปี	20	22
45 - 54 ปี	9	2
55 - 64 ปี	2	0
65 ปีขึ้นไป	1	0
ระดับการศึกษา	(100.00)	(100.00)
- ไม่ได้ศึกษา	0	0
- ประถมศึกษา	7	1
- มัธยมศึกษาตอนต้น	10	4
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	10	7
- อนุปริญญา	19	31
- ปริญญาตรี	51	50
- สูงกว่าปริญญาตรี	3	7

ตารางที่ 5.2 โครงสร้างนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ข้อมูล	สัดส่วน (ร้อยละ)	
	นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร	นักท่องเที่ยวทั่วไป
อาชีพ	(100.00)	(100.00)
- นักเรียน / นักศึกษา	10	19
- รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	11	12
- พนักงาน / ลูกจ้างบริษัท	33	45
- ประกอบกิจการส่วนตัว	22	15
- รับจ้าง	18	4
- แม่บ้าน	6	4
- อื่นๆ	0	1
ระดับรายได้	(100.00)	(100.00)
ต่ำกว่า 5,000 บาท	20	14
5,001 – 10,000 บาท	20	24
10,001 – 15,000 บาท	19	21
15,001 – 20,000 บาท	11	18
20,001 – 25,000 บาท	7	7
มากกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป	23	16

ที่มา : สํารวจ

5.1.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

จากการสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เปิดบริการแล้ว มีถึงร้อยละ 80 ที่ยังไม่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแห่งนี้มาก่อน แต่ทางกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป ร้อยละ 43 เคยเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมอื่นๆ มาแล้ว โดยนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร มากับครอบครัวมากที่สุดถึงร้อยละ 55 รองลงมา คือ เดินทางมากับหน่วยงานที่สังกัดและมากับกลุ่มเพื่อนมีผลที่ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 24 และ 21 ตามลำดับ ส่วนทางด้านนักท่องเที่ยวทั่วไปนั้น พบว่า เลือกเดินทางมากับกลุ่มเพื่อน

มากที่สุด คือ ร้อยละ 58 รองลงมา คือ มากับครอบครัว ร้อยละ 41 สำหรับพาหนะในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างจะใช้รถยนต์ส่วนตัว หรือ รถเช่า ถึงร้อยละ 81 รองลงมาคือใช้รถบริษัทนำเที่ยว ร้อยละ 14

โดยภาพรวมด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว พบว่า ลักษณะการเดินทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปจะมาท่องเที่ยวกับเพื่อนและโดยสารมาโดยรถยนต์ส่วนตัวมากกว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่จะมากับหน่วยงานที่สังกัดและใช้บริการรถบริษัทนำเที่ยว แต่ด้านระยะเวลาในการท่องเที่ยว กลับพบว่า นักท่องเที่ยวทั่วไปจะใช้เวลาท่องเที่ยว 3-4 วันมากกว่า นักท่องเที่ยวทั่วไปที่ใช้ระยะเวลาท่องเที่ยวเพียง 1-2 วัน (ตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ข้อมูล	สัดส่วน (ร้อยละ)	
	นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร	นักท่องเที่ยวทั่วไป
ลักษณะการเดินทาง	(100.00)	(100.00)
- คนเดียว	0	1
- มากับครอบครัว	55	41
- มากับเพื่อน	21	58
- หน่วยงานที่สังกัด	24	0
การเดินทางมาท่องเที่ยว	(100.00)	(100.00)
จำแนกตามพาหนะ		
- รถยนต์ส่วนตัว	62	82
- รถโดยสารประจำทาง	1	3
- รถยนต์เช่า	12	6
- รถบริษัทนำเที่ยว	23	5
- อื่นๆ	2	4
ระยะเวลาในการท่องเที่ยว	(100.00)	(100.00)
1-2 วัน	62	89
3-4 วัน	37	10
5-6 วัน	1	1

ที่มา : สํารวจ

5.1.4 วัตถุประสงค์ในการเดินทางและการรับข้อมูลข่าวสาร

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่ เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งเกษตรกรรมด้วยวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน ร้อยละ 83 รองลงมา คือเพื่อทัศนศึกษา และปฏิบัติราชการหรือประชุมสัมมนา ร้อยละ 20 และ 15 ตามลำดับ ทั้งนี้กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่ผู้ศึกษาได้ไปเก็บข้อมูลมานั้น จะรู้จักสถานที่ดังกล่าวจาก เพื่อนแนะนำ เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 35 รองลงมา รู้จักสถานที่นั้นจากครอบครัวหรือญาติ ร้อยละ 31 รู้จักจากวิทยุโทรทัศน์และการโฆษณาของบริษัทนำเที่ยว ร้อยละ 19 มีบางส่วนที่ได้รับทราบจากข้อมูลจากการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวจาก สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออก เขต 4 (ระยอง) ถึงร้อยละ 8

ภาพรวมด้านการรับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมของนักท่องเที่ยว ทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมจะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากคนในครอบครัวและญาติของตนและการโฆษณาของบริษัทท่องเที่ยว มากกว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารจากวารสารหรือนิตยสาร และจากทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ (ตารางที่ 5.4 และ 5.5)

ตารางที่ 5.4 สัดส่วนนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมจำแนกตามวัตถุประสงค์การเดินทาง

วัตถุประสงค์ในการเดินทาง	ร้อยละ
ท่องเที่ยว / พักผ่อน	83
ธุรกิจ	0
ทัศนศึกษา	20
ปฏิบัติราชการ / ประชุม สัมมนา	15
เยี่ยมญาติ / เพื่อน	3
ซื้อผลผลิตทางการเกษตร	12
อื่นๆ	2

ที่มา : สำรวจ

ตารางที่ 5.5 การรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม จำแนกตามประเภทนักท่องเที่ยว

การรับข้อมูลข่าวสาร การท่องเที่ยว	ร้อยละ	
	นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร	นักท่องเที่ยวทั่วไป
ครอบครัว / ญาติ	31	7
เพื่อน	35	12
วารสาร / นิตยสาร	9	29
วิทยุ / โทรทัศน์	19	33
การโฆษณาของบริษัทนำเที่ยว	19	10
อื่นๆ	8	1

ที่มา : สํารวจ

5.1.5 ความคิดเห็นและทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

จากการสอบถามเหตุผลในการเดินทางมาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวนร้อยละ 62 เดินทางมาเพราะ ความสวยงามและสภาพแวดล้อมของสถานที่ที่เกิดจากธรรมชาติ รองลงมาร้อยละ 57 เดินทางมาเพราะ ความน่าสนใจทางด้านการเกษตรกรรม (ตารางที่ 5.6)

ตารางที่ 5.6 สัดส่วนนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม จำแนกตามเหตุผลในการเดินทางมาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

เหตุผลในการเดินทาง	ร้อยละ
- ความสวยงามและสภาพแวดล้อมของสถานที่ที่เกิดจากธรรมชาติ	62
- ความสวยงามและสภาพแวดล้อมของสถานที่ที่เกิดจากการจัดการของมนุษย์	41
- สถานที่ที่มีชื่อเสียง	41
- การคมนาคมมีความสะดวก	40
- การประชาสัมพันธ์	26
- ความน่าสนใจทางด้านเกษตรกรรม	57
- มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวพร้อม	35
- มีสินค้าทางการเกษตรราคาถูก	35
- มีกิจกรรมอื่นๆ ที่หลากหลายนอกเหนือจากการเกษตร	14
- ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวไม่แพง	40
- อื่นๆ	7

ที่มา : สํารวจ

ด้านทัศนคติของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป จำนวนถึงร้อยละ 98 มีความสนใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ยังให้ความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่จะดึงดูดใจในเดินทางไปท่องเที่ยวได้ คือ ทัศนียภาพและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เกษตรกรรม ร้อยละ 80 รองลงมา คือ แนวคิด รูปแบบ และเทคโนโลยีทางการเกษตรกรรม ร้อยละ 52 (ตารางที่ 5.7)

ตารางที่ 5.7 สิ่งที่น่าสนใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ในทัศนะของนักท่องเที่ยวทั่วไป

สิ่งที่น่าสนใจ	ร้อยละ
- พันธุ์พืชในพื้นที่เกษตรกรรม	44
- แนวคิด รูปแบบ และเทคโนโลยีทางการเกษตรกรรม	52
- ผลผลิตทางการเกษตรที่จำหน่ายราคาถูก	46
- กิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว	34
- ทัศนียภาพและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เกษตรกรรม	80
- อื่นๆ	0

ที่มา : สํารวจ

5.1.6 รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ความสนใจและมีความต้องการให้เพิ่มในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมมากที่สุด คือ กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 60 รองลงมา คือ กิจกรรมขี่จักรยาน การขายสินค้าที่ระลึก และการล่องเรือชมทางน้ำ ร้อยละ 47, 44, 44 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.8)

ตารางที่ 5.8 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมต้องการให้มีในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

กิจกรรม	ร้อยละ
- การขายสินค้าที่ระลึก	44
- แคมป์ไฟ	20
- การพักผ่อนหย่อนใจ	60
- การพักผ่อนในแหล่งเกษตร	34
- ล่องเรือชมทางน้ำ	44
- ขี่จักรยาน	47
- เดินเท้าชมสวน	31
- การทดลองทำการเกษตร หรือ เก็บผลผลิตด้วยตัวเอง	37

ที่มา : สํารวจ

ด้านกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปมีความเห็นว่ากิจกรรมที่จะสามารถช่วยดึงดูดใจให้ตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งเกษตรกรรมมากที่สุด คือ การพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 67 รองลงมา คือ การได้มีโอกาสใช้ชีวิตความเป็นอยู่และเรียนรู้การทำเกษตร วัฒนธรรม ความเป็นอยู่จากเกษตรกร ผลผลิตของสวน การนำชมกิจการ วิธีการหรือเทคโนโลยีในการทำเกษตร ร้อยละ 53, 51, 50 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.9)

สำหรับรูปแบบการพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปมีความสนใจที่จะท่องเที่ยวแบบแวะชม ร้อยละ 87 และในการเลือกรูปแบบการพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมนั้น นักท่องเที่ยวต้องการเลือกพักร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่ ร้อยละ 20 การพักในที่พักรับนักท่องเที่ยวที่จัดไว้ให้ ร้อยละ 41 การกางเต็นท์พักรวมบริเวณที่แหล่งเกษตรจัดไว้ ร้อยละ 39 (ตารางที่ 5.10)

ตารางที่ 5.9 กิจกรรมที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั่วไปให้ตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งเกษตรกรรม

กิจกรรม	ร้อยละ
- การนั่งเรือเที่ยว	49
- แคมป์ไฟ	34
- การพักผ่อนหย่อนใจ	67
- การแสดงจากสวน	20
- การพักผ่อนในแหล่งเกษตรกรรม	35
- ผลผลิตของสวน	51
- การทดลองทำการเกษตร หรือเก็บเกี่ยวผลผลิตด้วยตนเอง	40
- การนำชมกิจการ วิธีการหรือเทคโนโลยีในการทำเกษตร	50
- การได้มีโอกาสใช้ชีวิตความเป็นอยู่และเรียนรู้การทำเกษตร วัฒนธรรมความเป็นอยู่จากเกษตรกร	53

ที่มา : สํารวจ

ตารางที่ 5.10 รูปแบบการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

รูปแบบการท่องเที่ยว	ร้อยละ
แบบแวะเยี่ยมชมและซื้อผลิตภัณฑ์	87
รูปแบบที่ต้องการเลือกอาศัยพักแรมในแหล่งท่องเที่ยว	
- การพักร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่	20
- การพักในที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวที่จัดไว้ให้	41
- การกางเต็นท์พักแรมบริเวณที่แหล่งเกษตรจัดไว้	39
รวม	100.00

ที่มา : สสำรวจ

5.1.7 การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ความสำคัญของสิ่งอำนวยความสะดวก และการให้บริการทางการท่องเที่ยว ที่ควรจัดให้มีในแหล่งเที่ยว พบว่า ห้องน้ำ – ห้องสุขาที่สะอาด มีความสำคัญถึง ร้อยละ 65 รองลงมาได้แก่ จุดชมวิว ร้อยละ 64 และที่สำหรับพักผ่อน ร้อยละ 58 ทางด้านนักท่องเที่ยวทั่วไปให้ความสำคัญของสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรจัดให้มี ได้แก่ ห้องน้ำ – ห้องสุขาที่สะอาด ถึงร้อยละ 83 รองลงมาได้แก่ ถนน หรือ เส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยว มีความสำคัญถึงร้อยละ 76 และการให้บริการข้อมูลและข่าวสาร ร้อยละ 62

ภาพรวมทางด้านการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะรองรับการท่องเที่ยว ได้แก่ ถนนหรือเส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ดี เส้นทางเที่ยวชมที่มีความปลอดภัย ที่พักแรม ห้องน้ำ – สุขาที่มีความสะอาด รวมถึงการให้บริการข้อมูลข่าวสารของสวนเกษตร มากกว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม (ตารางที่ 5.11)

ตารางที่ 5.11 สิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการทางการท่องเที่ยวที่ควรจัดให้มีในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ	นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ร้อยละ)	นักท่องเที่ยวทั่วไป (ร้อยละ)
ถนน / เส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยว	47	76
ที่พักแรม	34	57
ที่จอดรถ	39	47
ห้องน้ำ – ห้องสุขาที่สะอาด	65	83
โทรศัพท์	22	35
ป้ายสื่อความหมาย	39	50
ร้านขายของที่ระลึกและผลผลิต	41	50
ที่ทิ้งขยะ	36	57
ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	44	44
เจ้าหน้าที่บริการนำเที่ยว	39	53
ที่สำหรับพักผ่อน	58	60
จุดชมวิว	64	56
ยานพาหนะที่เหมาะสมสำหรับเที่ยวชม	48	53
เส้นทางเที่ยวชมที่มีความปลอดภัย	32	57
การบริการข้อมูลและข่าวสาร	38	62

ที่มา : สํารวจ

5.1.8 การกลับมาเที่ยวซ้ำ

ด้านความต้องการกลับมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่เก็บข้อมูลนั้น นักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ร้อยละ 92 ต้องการกลับมาอีก เนื่องจากเกิดความประทับใจยังแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางด้านความสวยงามของสถานที่ ความสะดวกในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว ความพร้อมของสถานที่ เช่น วิทยากรบรรยายให้ความรู้ในระหว่างการพาชม มียานพาหนะในการนำชมสวนเกษตร เป็นต้น รวมทั้งความประทับใจจากการให้บริการของทางสถานที่ มีเพียงร้อยละ 8 ที่ไม่ต้องการกลับมา เนื่องจากมาจากภูมิลําเนาที่ไกล และไม่มีเวลาว่างเพียงพอที่จะเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวแห่งเชิงเกษตรแห่งนี้

โดยภาพรวมของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปและกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ทางด้านโครงสร้างของนักท่องเที่ยว ได้แก่ อาชีพของนักท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป จะประกอบอาชีพ นักเรียน นักศึกษา พนักงานและลูกจ้างบริษัท มากกว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่ประกอบอาชีพ การรับจ้างและทำกิจการส่วนตัว รวมถึงระดับรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มากกว่า 25,000 บาทขึ้นไปมีมากกว่า แสดงให้เห็นถึงสภาพทางการเงินที่ดีกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป ทางด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว พบว่า ลักษณะการเดินทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปจะมาเดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อนและมาท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัว มากกว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่จะมากับหน่วยงานที่สังกัดและใช้บริการรถบริษัทนำเที่ยว แต่ทางด้านการใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว กลับพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปจะใช้เวลาท่องเที่ยว 3 - 4 วัน ซึ่งใช้เวลาในการท่องเที่ยว มากกว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปที่ใช้ระยะเวลาท่องเที่ยวเพียง 1 - 2 วัน ทางด้านการรับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมจะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากคนในครอบครัวและญาติของตนเอง รวมทั้งการโฆษณาของบริษัทท่องเที่ยว มากกว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารจากวารสารหรือนิตยสาร และจากสื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ ด้านการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะรองรับการท่องเที่ยว ได้แก่ ถนนหรือเส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ดี เส้นทางเที่ยวชมที่มีความปลอดภัย สถานที่พักผ่อน ห้องน้ำ - สุขาที่มีความสะอาด รวมถึงการให้บริการข้อมูลข่าวสารของสวนเกษตร มากกว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

5.2 การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

จากการสำรวจพื้นที่สวนเกษตรที่ได้ทำการเลือกศึกษาไว้จำนวนทั้งสิ้น 14 แห่ง สามารถจำแนกกิจกรรมของพื้นที่สวนเกษตรแต่ละแห่งได้ตามตารางที่ 5.12 และภาพที่ 5.1

วิธีการดำเนินการศึกษาและขั้นตอนในการจัดลำดับศักยภาพพื้นที่สวนเกษตรเพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในจังหวัดระยอง ตามตัวแปรต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในบทที่ 4 แล้วนั้น สามารถสรุปผลการจัดลำดับศักยภาพตามขั้นตอนได้ ดังนี้

5.2.1 คำนำน้หนักดัชนีชี้วัดศักยภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว

ค่าคะแนนความสำคัญของดัชนีชี้วัดศักยภาพที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวจำนวน 25 ท่าน เมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ย จึงจะได้ค่าน้ำหนักของดัชนีชี้วัดศักยภาพแต่ละตัว มีดังต่อไปนี้ (ดูภาคผนวก ข.)

ดัชนีชี้วัดด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	มีค่าน้ำหนัก	4.64
ดัชนีชี้วัดด้านสภาพการเข้าถึง	มีค่าน้ำหนัก	3.72
ดัชนีชี้วัดด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	มีค่าน้ำหนัก	3.56
ดัชนีชี้วัดด้านสภาพแวดล้อม	มีค่าน้ำหนัก	3.80
ดัชนีชี้วัดด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว	มีค่าน้ำหนัก	4.24
ดัชนีชี้วัดด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว	มีค่าน้ำหนัก	4.36
ผลรวมดัชนีชี้วัดศักยภาพทั้ง 6 ด้าน	มีค่าน้ำหนักรวม	24.32

ผลการคำนวณ พบว่า ดัชนีชี้วัดด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญมากที่สุด ดัชนีชี้วัดด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ดัชนีชี้วัดด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ดัชนีชี้วัดด้านสภาพแวดล้อม ดัชนีชี้วัดด้านสภาพการเข้าถึง มีความสำคัญน้อยลงตามลำดับ โดยดัชนีชี้วัดด้านสิ่งอำนวยความสะดวกจะมีความสำคัญน้อยที่สุด

5.2.2 ค่าคะแนนมาตรฐาน

5.2.2.1 การปรับค่าคะแนนมาตรฐานภายในตัวแปรย่อยให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน

จากการกำหนดตัวแปรย่อยของดัชนีชี้วัดศักยภาพจำนวน 29 ตัวแปร ในบทที่ 4 สามารถแบ่งตัวแปรย่อยตามดัชนีชี้วัดด้านต่างๆ ได้ดังนี้

ดัชนีชี้วัดด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	มีจำนวน	3	ตัวแปร
ดัชนีชี้วัดด้านสภาพการเข้าถึง	มีจำนวน	3	ตัวแปร
ดัชนีชี้วัดด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	มีจำนวน	12	ตัวแปร
ดัชนีชี้วัดด้านสภาพแวดล้อม	มีจำนวน	3	ตัวแปร
ดัชนีชี้วัดด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว	มีจำนวน	4	ตัวแปร
ดัชนีชี้วัดด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว	มีจำนวน	4	ตัวแปร

จากการเก็บข้อมูลพื้นที่สวนเกษตรในจังหวัดระยองทั้ง 14 แห่ง ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม พ.ศ.2547 พบว่า เกษตรกรเจ้าของสวนเกษตรแต่ละแห่งให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามแตกต่างกัน รวมทั้งความสนใจด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรเจ้าของสวนเกษตรมีความสนใจแตกต่างกัน ทำให้ในการให้ค่าคะแนนตัวแปรแต่ละตัวทำได้ยากในบางสวนเกษตร ผู้ศึกษาจึงได้จำแนกกลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่จะให้ค่าคะแนนตัวแปร เป็น 3 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มสวนเกษตรที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้ค่าคะแนนตัวแปรจำนวน 6 สวน ได้แก่ สวนนายประวิทย์ธรรมเจริญ อ.เมืองระยอง กลุ่มเกษตรหนองตะพานและสวนประสมทรัพย์ อ.บ้านค่าย กลุ่มเกษตรบ้านคลองบางบ่อและบ้านสมุนไพรไทย อ.วังจันทร์ กลุ่มเกษตรผสมผสานปลวกแดง อ.ปลวกแดง

2) กลุ่มสวนเกษตรที่ผู้ศึกษาเป็นผู้ให้ค่าคะแนนตัวแปร จำนวน 7 สวน ได้แก่ สวนไร่ครูและสวนธนไพบุลย์ อ.บ้านฉาง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองหัว และสวนนายเดี่ยวจ้อยเจริญ กิ่ง อ.นิคมพัฒนา สวนป่าหินดาศ สวนผลไม้น้ำทรัพย์ อ.แกลง สวนนายอร่าม เกตุษา และบ้านสวนเดือนกมล กิ่ง อ. เขาชะเมา

3) กลุ่มสวนเกษตรที่ได้เลิกกิจการไปแล้ว จำนวน 1 สวน ได้แก่ บ้านไร่ไพศาล รัตนานท์ เลิกกิจการเมื่อ ปี พ.ศ.2546 (จากเกษตรอำเภอปลวกแดง)

เนื่องจากพื้นที่สวนเกษตรบ้านไร่ไพศาลธนานนท์ ได้เลิกกิจการ ผู้ศึกษาจะขอทำการวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่สวนเกษตรเพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในจังหวัดระยอง เพียงจำนวน 13 สวนเกษตร

เมื่อทำการให้ค่าคะแนนตัวแปรแต่ละตัวแปร สามารถสรุปค่าคะแนนมาตรฐานของตัวแปรย่อยของดัชนีชี้วัดจำนวน 29 ตัวแปรของพื้นที่สวนเกษตรแต่ละแห่งในจังหวัดระยอง ได้ดัง ตารางที่ 5.12

5.2.2.2 การปรับค่ามาตรฐานจำนวนตัวแปรย่อยในดัชนีชี้วัด

เนื่องจากดัชนีชี้วัดศักยภาพด้านต่างๆ มีตัวแปรย่อยภายในแต่ละดัชนีชี้วัดจำนวนไม่เท่ากัน จึงต้องทำการปรับค่ามาตรฐานอีกครั้งหนึ่งก่อน โดยผู้ศึกษาได้ปรับค่ามาตรฐานให้ดัชนีชี้วัดแต่ละด้านให้มีค่าเท่ากับ 100 คะแนน (ดังตารางที่ 5.13) แล้วจึงนำคะแนนที่ปรับค่ามาตรฐานแล้ว มาคำนวณหาค่าระดับศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยการใช้เทคนิคการถ่วงน้ำหนัก

ตารางที่ 5.12 ค่าคะแนนมาตรฐานของตัวแปรย่อยของดัชนีชี้วัดจำนวน 29 ตัวแปร

รายการ	คุณค้ำของแหล่ง ท่องเที่ยว (4.64)	สภาพการเข้าถึง (3.72)			สิ่งอำนวยความสะดวก (3.56)															สภาพแวดล้อม (3.80)			ข้อจำกัดในการรองรับ นักท่องเที่ยว (4.24)					การบริหารจัดการ ด้านการท่องเที่ยว (4.36)				
		V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10	V11	V12	V13	V14	V15	V16	V17	V18	V19	V20	V21	V22	V23	V24	V25	V26	V27	V28	V29		
		1	สวนนายประวิทย์ธรรมเจริญ	อ เมืองระยอง	6.67	3.33	0	10	10	5	0	10	6	5	0	0	0	10	6.67	10	10	10	5	6.67	10	10	10	10	10	2.5	6.67	0
2	กลุ่มเกษตรหนองตะพาน	อ บ้านค่าย	10	6.67	1.43	8	6	10	3.33	10	8	10	10	5	10	10	6.67	10	10	10	2.5	10	10	10	10	10	10	5	10	10	10	
3	สวนประสมทรัพย์ สวนวิมธาร	อ บ้านค่าย	10	6.67	1.43	8	10	10	0	10	10	10	10	5	10	10	6.67	10	10	10	2.5	10	10	10	10	10	5	5	10	10	10	
4	สวนไร่ครู	อ บ้านฉาง	3.33	3.33	4.29	6	8	5	0	0	0	0	5	0	0	0	10	6.67	3.33	2.5	6.67	2.5	0	10	10	10	10	10	0	0	0	0
5	สวนธนโพลี	อ บ้านฉาง	3.33	3.33	4.29	6	6	5	0	0	0	0	5	0	0	0	10	6.67	3.33	2.5	6.67	2.5	0	10	10	10	10	10	0	0	0	0
6	กลุ่มแม่บ้านเกษตรหนองหว้า	อ นิคมพัฒนา	6.67	6.67	0	6	6	5	0	0	8	5	0	2.5	10	10	6.67	3.33	7.5	10	2.5	3.33	10	10	10	10	10	2.5	6.67	0	5	
7	สวนนายเดี่ยว จ้อยเจริญ	อ นิคมพัฒนา	3.33	3.33	0	6	6	5	0	0	6	5	0	2.5	10	10	6.67	3.33	7.5	10	2.5	3.33	10	10	10	10	10	2.5	6.67	0	5	
8	กลุ่มเกษตรผสมผสาน	อ. ปลวกแดง	10	3.33	4.29	10	8	10	0	0	10	10	0	5	0	10	6.67	10	10	10	2.5	3.33	10	10	10	10	10	5	6.67	10	5	
9	บ้านสนุนไพรไทย	อ วิังจันทร์	10	6.67	4.29	8	6	10	3.33	0	10	5	10	7.5	10	10	6.67	10	10	10	7.5	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
10	กลุ่มเกษตรคลองบางปอ	อ วิังจันทร์	10	6.67	4.29	8	6	5	3.33	0	8	10	10	5	10	10	6.67	10	10	10	2.5	6.67	10	10	10	10	10	7.5	10	10	10	
11	สวนป่านินคาช สวนผลไม้บ้านทรัพย์	อ แกลง	3.33	3.33	4.29	8	8	5	0	0	0	10	0	0	0	10	6.67	10	10	10	2.5	3.33	10	10	10	10	10	2.5	6.67	0	0	
12	สวนนายอ่วม เกตุชา	กิ่ง อ เขาชะเมา	3.33	3.33	4.29	8	4	5	0	0	4	5	0	0	0	10	10	6.67	7.5	10	5	3.33	10	10	10	10	10	2.5	6.67	0	0	
13	บ้านสวนเดือนกมล	กิ่ง อ เขาชะเมา	3.33	3.33	4.29	8	6	5	0	0	4	5	0	0	0	10	10	6.67	7.5	10	5	3.33	10	10	10	10	10	2.5	6.67	0	0	

ตารางที่ 5.13 ค่าคะแนนที่ได้จากการปรับค่ามาตรฐานจำนวนตัวแปรย่อย

รายการ		คุณค่าของ แหล่งท่องเที่ยว (4.64)	สภาพ การเข้าถึง (3.72)	สิ่งอำนวยความสะดวก (3.56)	สภาพแวดล้อม (3.80)	ข้อจำกัดในการ รองรับนักท่องเที่ยว (4.24)	การบริหารจัดการ ด้านการท่องเที่ยว (4.36)	
1.	สวนนายประวิทย์ ธรรมเจริญ	อ.เมืองระยอง	33.33	83.33	56.39	72.23	100.00	35.43
2.	กลุ่มเกษตรหนองตะพาน	อ.บ้านค่าย	60.33	80.00	85.83	75.00	100.00	87.50
3.	สวนประสมทรัพย์ สวนริมธาร	อ.บ้านค่าย	60.33	93.33	84.73	75.00	87.50	87.50
4.	สวนไร่ครู	อ.บ้านฉาง	36.50	63.33	28.48	41.67	100.00	0.00
5.	สวนธนไพบุลย์	อ.บ้านฉาง	36.50	56.67	28.48	41.67	100.00	0.00
6.	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองหัว	อ.นิคมพัฒนา	44.47	56.67	52.50	52.77	100.00	35.43
7.	สวนนายเดี่ยว จ้อยเจริญ	อ.นิคมพัฒนา	22.20	56.67	50.83	52.77	100.00	35.43
8.	กลุ่มเกษตรผสมผสาน	อ.ปลวกแดง	58.73	93.33	59.73	52.77	100.00	66.68
9.	บ้านสมุนไพรไทย	อ.วังจันทร์	69.87	80.00	78.08	91.67	100.00	100.00
10.	กลุ่มเกษตรคลองบางบ่อ	อ.วังจันทร์	69.87	63.33	77.50	63.90	100.00	93.75
11.	สวนป่าหินดาษ สวนผลไม้หน้าทรัพย์	อ.แกลง	36.50	70.00	47.23	52.77	100.00	22.93
12.	สวนนายอร่าม เกตุษา	กิ่ง อ.เขาชะเมา	36.50	56.67	44.31	61.10	100.00	22.93
13.	บ้านสวนเดือนกมล	กิ่ง อ.เขาชะเมา	36.50	63.33	44.31	61.10	100.00	22.93

ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการใช้เทคนิคการถ่วงน้ำหนักจะได้ค่าศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังนี้

ตารางที่ 5.14 ค่าศักยภาพของพื้นที่สวนเกษตร จำนวน 13 แห่ง

ลำดับ	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม	เมือง	ค่าศักยภาพ	ระดับศักยภาพ
1	บ้านสมุนไพรไทย	วังจันทร์	86.54	สูง
2	กลุ่มเกษตรหนองตะพาน	บ้านค่าย	81.15	สูง
3	สวนประสมทรัพย์ สวนริมธาร	บ้านค่าย	80.85	สูง
4	กลุ่มเกษตรคลองบางบ่อ	วังจันทร์	78.59	สูง
5	กลุ่มเกษตรผสมผสาน	ปลวกแดง	71.86	ปานกลาง
6	สวนนายประวิทย์ ธรรมเจริญ	เมืองระยอง	62.43	ต่ำ
7	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หนองหว้า	อ.นิคมพัฒนา	56.87	ต่ำ
8	สวนป่าหินดาษ สวนผลไม้ น้ำทรัพย์	แกลง	54.37	ต่ำ
9	บ้านสวนเดือนกมล	กิ่ง อ. เขาชะเมา	54.32	ต่ำ
10	สวนนายอ่วม เกตุษา	กิ่ง อ. เขาชะเมา	53.21	ต่ำ
11	สวนนายเดี่ยว จ้อยเจริญ	อ.นิคมพัฒนา	52.37	ต่ำ
12	สวนไร่ครู	บ้านฉาง	44.76	ต่ำ
13	สวนธนไพบูลย์	บ้านฉาง	43.74	ต่ำ

ที่มา : สํารวจ

5.2.3 การจำแนกกลุ่มพื้นที่สวนเกษตรตามลำดับศักยภาพ

จากการคำนวณได้ค่าศักยภาพที่ได้จากเทคนิคการถ่วงน้ำหนักในข้อ 5.2.2.2 แล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการจัดลำดับพื้นที่สวนเกษตรตามค่าศักยภาพที่คำนวณได้ โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อหาค่าช่วงชั้น (Class Interval) ในการแบ่งกลุ่มศักยภาพ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีศักยภาพสูง กลุ่มที่มีศักยภาพปานกลาง และกลุ่มที่มีศักยภาพต่ำ มีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพสูง มีค่าคะแนนระหว่าง 72.27 - 86.54

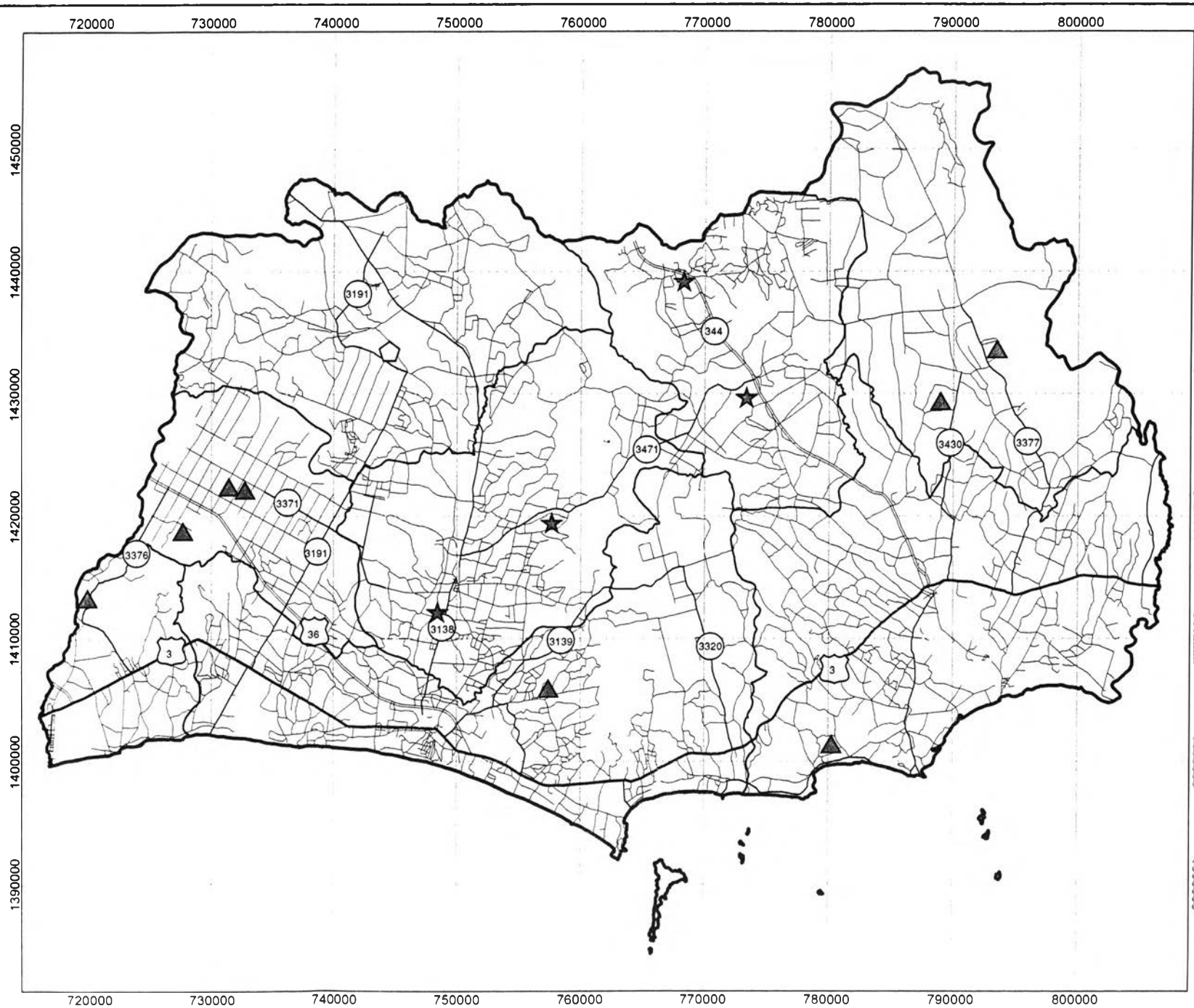
กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพปานกลาง มีค่าคะแนนระหว่าง 58.00 - 72.26

กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพต่ำ มีค่าคะแนนระหว่าง 43.74 - 57.99

ผลการจัดลำดับศักยภาพพื้นที่สวนเกษตรเพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

- 1) กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพสูง มีจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ บ้านสมุนไพรไทย อ.วังจันทร์ กลุ่มเกษตรหนองตะพาน และสวนประสมทรัพย์ สวนริมธาร อ.บ้านค่าย กลุ่มเกษตรคลองบางบ่อ อ.วังจันทร์
- 2) กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพปานกลาง มีจำนวน 1 แห่ง ได้แก่ กลุ่มเกษตรผสมผสาน อ.ปลวกแดง
- 3) กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพต่ำ มีจำนวน 8 แห่ง ได้แก่ สวนนายประวิทย์ธรรมเจริญ อ.เมือง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หนองหว่า และสวนนายเดี่ยว จ้อยเจริญ อ.นิคมพัฒนา สวนป่าหินดาษ สวนผลไม้ น้ำทรัพย์ อ.แก่ง บ้านสวนเดือนกมลและสวนนายอร่าม เกตุชา กิ่ง อ.เขาชะเมา สวนไร่ครูและสวนธนไพบุลย์ อ.บ้านฉาง

จากการประเมินศักยภาพพื้นที่สวนเกษตรทั้ง 3-กลุ่ม พบว่า การกระจายของศักยภาพสวนเกษตรในจังหวัดระยอง มีดังนี้ กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพสูง จะตั้งอยู่ใน อ.วังจันทร์ และ อ.บ้านค่าย กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพปานกลาง จะตั้งอยู่ที่ อ.ปลวกแดง และกลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพต่ำ จะมีที่ตั้งสวนเกษตรกระจายตัวอยู่โดยรอบกลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีระดับศักยภาพสูงและปานกลาง โดยในแต่ละกลุ่มพื้นที่สวนเกษตรมีความพร้อมที่จะรองรับทางด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมและมีสภาพปัญหาและอุปสรรคของพื้นที่ที่จะมีผลต่อการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกันจึงขอเสนอแนะในหัวข้อต่อไป



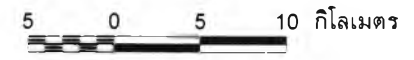
ภาพที่ 5.1 แผนที่แสดงศักยภาพของสวนเกษตร
จังหวัดระยอง



คำอธิบายสัญลักษณ์

- ★ สูง
- ◓ ปานกลาง
- ▲ ต่ำ
- จังหวัดระยอง

มาตราส่วน 1 : 450,000



จัดทำโดย
นายพูนศักดิ์ วงศ์กรพันธ์
ที่มา : กองธรณีวิทยาสิ่งแวดล้อม
กรมทรัพยากรธรณี

5.3 สภาพปัญหาและอุปสรรคของสวนเกษตรที่จะมีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

5.3.1 สภาพปัญหาและอุปสรรคของพื้นที่สวนเกษตรต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจากดัชนีชี้วัด

จากการศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่สวนเกษตรในพื้นที่ศึกษา จำนวน 13 แห่ง จำแนกเป็น กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพสูง มีจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ บ้านสมุนไพรไทย อ.วังจันทร์ กลุ่มเกษตรหนองตะพาน และสวนประสมทรัพย์ สวนริมธาร อ.บ้านค่าย กลุ่มเกษตรคลองบางบ่อ อ.วังจันทร์ กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพปานกลาง มีจำนวน 1 แห่ง และกลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพต่ำ มีจำนวน 8 แห่ง พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคของพื้นที่สวนเกษตรที่จะมีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว จากดัชนีชี้วัดทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านสภาพการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสภาพแวดล้อม ด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว สามารถจำแนกสภาพปัญหาและอุปสรรคตามกลุ่มพื้นที่สวนเกษตรตามศักยภาพ ดังนี้

1) กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพสูง พบว่า ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว สวนเกษตรกลุ่มนี้มีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ดี คือ มีพันธุ์พืชและผลผลิตทางการเกษตรที่มีความโดดเด่น และมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยให้ผลผลิตทางการเกษตรดีขึ้น มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น แต่พื้นที่สวนเกษตรบางแห่งยังขาดประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรแบบดั้งเดิม ยกเว้น ที่บ้านสมุนไพรไทยที่ยังคงวิถีชีวิตของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรแบบดั้งเดิมเหลืออยู่ เนื่องจากเป็นเกษตรกรที่ดำรงชีวิตแบบอยู่ร่วมกับธรรมชาติเป็นหลัก รวมทั้งพื้นที่สวนเกษตรบางแห่งไม่มีแหล่งท่องเที่ยวแวดล้อมใกล้เคียงที่จะเป็นจุดดึงดูดทางการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มเกษตรหนองตะพานและสวนประสมทรัพย์ สวนริมธาร ทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า บ้านสมุนไพรไทย อ.วังจันทร์ ยังขาดร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยว สวนประสมทรัพย์ สวนริมธาร และกลุ่มเกษตรหนองตะพาน อ.บ้านค่าย ขาดที่พักไว้คอยให้บริการนักท่องเที่ยว กลุ่มเกษตรคลองบางบ่อ อ.วังจันทร์ ขาดที่พักไว้ให้บริการนักท่องเที่ยวและขาดร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยว (ตารางที่ 5.15)

2) กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพปานกลาง ทางด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า บริเวณสวนเกษตรไม่มีประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรแบบดั้งเดิมหลงเหลืออยู่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สวนเกษตรยังไม่มีที่พักและร้านอาหาร – เครื่องดื่มให้บริการกับนักท่องเที่ยว ขาดการใช้ป้ายสื่อความหมายในการอธิบายพืชพันธุ์ เจ้าหน้าที่หรือ

เกษตรกรที่จะประชาสัมพันธ์ / ต้อนรับ ไว้คอยอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ทางด้านสภาพแวดล้อม พบว่า พื้นที่สวนเกษตรแห่งนี้ไม่มีสภาพแวดล้อมที่จะช่วยสร้างทัศนียภาพให้พื้นที่มีความสวยงามมากยิ่งขึ้น และขาดการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับพื้นที่และธรรมชาติ ทางด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว พบว่า ระบบการให้ความรู้ การสื่อความหมาย ไม่มีเอกสารแผ่นพับ หรือคู่มือประกอบการเที่ยวชมและให้ความรู้ทางการเกษตรให้นักท่องเที่ยว ขาดการจัดพื้นที่สาธิตและเรือนเพาะชำให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมทำกิจกรรมทางการเกษตร รวมทั้งขาดการประชาสัมพันธ์และโฆษณาเพื่อเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวทั่วไป (ตารางที่ 5.16)

3) กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพต่ำ พบว่า ทางด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่สวนเกษตรกลุ่มนี้ไม่มีทรัพยากรด้านการเกษตรที่มีความโดดเด่น สามารถพบเห็นได้ทั่วไป ทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า สวนเกษตรกลุ่มนี้ขาดความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น ได้แก่ ขาดที่พัก ขาดร้านอาหาร - เครื่องดื่ม ขาดร้านขายของที่ระลึกและผลผลิตทางการเกษตร ขาดการใช้ป้ายสื่อความหมายอธิบายพืชพันธุ์ ขาดระบบการรักษาความปลอดภัยที่ดี ทางด้านสภาพแวดล้อม พบว่า สวนเกษตรกลุ่มนี้ขาดการจัดการดูแลบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาดและสวยงาม ขาดการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับพื้นที่และธรรมชาติให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมทำกิจกรรม ทางด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว พบว่า ขาดระบบการให้ความรู้การสื่อความหมาย ได้แก่ การขาดเจ้าหน้าที่หรือเกษตรกรนำชมสวนเกษตรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการนำชมสวนเกษตร ขาดการจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำการเกษตรให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจ ขาดการใช้เอกสาร แผ่นพับ หรือคู่มือประกอบการเที่ยวชมและให้ความรู้ด้านการเกษตร ขาดการจัดเส้นทางนำชมพื้นที่สวนเกษตรที่แยกจากพื้นที่เกษตรจริง รวมทั้งขาดการโฆษณา และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักของคนในจังหวัดและในหมู่นักท่องเที่ยวทั่วไป ทำให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจเข้าไปถึงยังแหล่งท่องเที่ยวทำได้อย่างยาก (ตารางที่ 5.17)

ตารางที่ 5.15 กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพสูง

ระดับศักยภาพ	จุดเด่น	จุดด้อย
<p>กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพสูง คะแนนระหว่าง 72.10 - 86.54</p>	<p>- ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าน้ำหนัก 4.64) พบว่า มีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ดี คือ มีพันธุ์พืชและผลผลิตทางการเกษตรที่มีความโดดเด่น และมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยให้ผลผลิตทางการเกษตรดีขึ้น มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น โดยบ้านสมุนไพรไทยยังเป็นเกษตรกรที่ดำรงชีวิตแบบอยู่ร่วมกับธรรมชาติเป็นหลัก แต่สวนเกษตรบางแห่งยังมีจุดด้อย คือ ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวแวดล้อมใกล้เคียงที่จะเป็นจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มเกษตรหนองตะพานและสวนประสมทรัพย์ สวนริมธาร</p> <p>- ด้านสภาพการเข้าถึง (ค่าน้ำหนัก 3.72) พบว่า สวนเกษตรกลุ่มนี้ มีลักษณะพื้นผิวถนนเข้าไปยังพื้นที่สวนเกษตรเป็นถนนลาดยางและถนนลูกรัง มีระยะทางระหว่างพื้นที่สวนเกษตรกับถนนใหญ่หรือถนนรอง 2-3 ก.ม. โดยสวนประสมทรัพย์ที่มีระยะทางสั้นกว่า 2 ก.ม. และใช้ระยะเวลาในการเดินทางจากศูนย์บริการทางการท่องเที่ยวระดับจังหวัดหรือระดับอำเภอในการไปแหล่งท่องเที่ยวไม่เกิน 30 นาที ยกเว้นกลุ่มเกษตรคลองบางบ่อที่ใช้เวลาเกิน 30 นาที</p> <p>- ด้านสภาพแวดล้อม (ค่าน้ำหนัก 3.80) พบว่า สวนเกษตรกลุ่มนี้มีสภาพแวดล้อมที่ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดความสวยงาม โดยบ้านสมุนไพรไทย อ.วังจันทร์ มีสภาพภูมิประเทศที่ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดความสวยงาม คือ มีภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง และป่าไม้ช่วยเพิ่มทัศนียภาพให้สวยงาม รวมทั้งมีการจัดการดูแลบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่ดี คือ มีการจัดการดูแลรักษาบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้สวยงามและสะอาด พร้อมควบคุมมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยวที่ดี ประกอบกับสวนเกษตรมีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับพื้นที่และธรรมชาติให้นักท่องเที่ยวและบริเวณแหล่งท่องเที่ยวยังปราศจากมลภาวะต่างๆ</p>	<p>- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ค่าน้ำหนัก 3.56) พบว่า บ้านสมุนไพรไทย อ.วังจันทร์ ขาดร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยว สวนประสมทรัพย์ สวนริมธาร และกลุ่มเกษตรหนองตะพาน อ.บ้านค่าย ขาดที่พักไว้ให้บริการนักท่องเที่ยว กลุ่มเกษตรคลองบางบ่อ อ.วังจันทร์ ขาดที่พักไว้ให้บริการนักท่องเที่ยว และขาดร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยว</p>

ตารางที่ 5.15 กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพสูง (ต่อ)

ระดับศักยภาพ	จุดเด่น	จุดด้อย
<p>กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพสูง คะแนนระหว่าง 72.10 - 86.54 (ต่อ)</p>	<p>- ด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว (ค่าน้ำหนัก 4.24) พบว่า พื้นที่สวนเกษตรในกลุ่มนี้ มีความปลอดภัยทั้งร่างกายและทรัพย์สิน ปลอดภัยจากการเดินทางโดยยานพาหนะ ไม่มีภัยจากสภาพแวดล้อมธรรมชาติ สามารถเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่สวนเกษตร โดยไม่ต้องติดต่อล่วงหน้าและท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี มีความเหมาะสมของราคาค่าเข้าชมและค่าบริการการท่องเที่ยว โดยมีเพียงสวนเดียวได้แก่ สวนประสมทรัพย์ที่มีการเก็บค่าชมและชิมผลไม้แบบบุฟเฟต์</p> <p>- ด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว (ค่าน้ำหนัก 4.36) พบว่า สวนเกษตรกลุ่มนี้ มีระบบการให้ความรู้ที่ดี คือ มีเจ้าหน้าที่นำชมที่มีความรู้ มีประสบการณ์ พร้อมเอกสาร แผ่นพับ (ยกเว้น สวนกลุ่มเกษตรหนองตะพาน สวนประสมทรัพย์- สวนริมธาร อ.บ้านค่าย และกลุ่มเกษตรคลองบางบ่อที่ยังขาดแผ่นพับ) ประกอบการใช้เที่ยวชมและให้ความรู้ มีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับวิถีทางการเกษตรแก่ผู้สนใจ การอธิบายให้ความรู้เน้นมีการใช้แปลงสาธิต ให้นักท่องเที่ยวได้มีการทดลองปฏิบัติทำการเกษตรเพื่อให้เข้าใจวิถีชีวิตของเกษตรกร มีการจัดเส้นทางนำชมครอบคลุมพื้นที่ที่น่าสนใจ สะดวก ปลอดภัย ต่อการเที่ยวชม และเป็นเส้นทางที่ร่มรื่นมีความสะอาดสบายตา รวมทั้งมีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์พื้นที่สวนเกษตรที่ดีให้เป็นที่รู้จักของประชาชนในจังหวัดและนักท่องเที่ยวทั่วไป</p>	

ตารางที่ 5.16 กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพปานกลาง

ระดับศักยภาพ	จุดเด่น	จุดด้อย
<p>กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพปานกลาง ค่าคะแนนระหว่าง 57.66 - 72.09</p>	<p>- ด้านสภาพการเข้าถึง (ค่าน้ำหนัก 3.72) พบว่า สวนเกษตรแห่งนี้ มีลักษณะพื้นผิวถนนเข้าไปยังพื้นที่สวนเกษตรเป็นถนนลาดยาง และมีระยะทางระหว่างพื้นที่สวนเกษตรกับถนนใหญ่หรือถนนรอง 1-2 ก.ม. รวมทั้งใช้ระยะเวลาในการเดินทางจากศูนย์บริการทางการท่องเที่ยวระดับจังหวัดหรือระดับอำเภอในการไปแหล่งท่องเที่ยว ไม่เกิน 30 นาที</p> <p>- ด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว (ค่าน้ำหนัก 4.24) พบว่า มีความปลอดภัยทั้งร่างกายและทรัพย์สิน ปลอดภัยจากการเดินทางโดยยานพาหนะ และสามารถเข้าถึงโดยทางเท้า ไม่มีภัยจากสภาพแวดล้อมธรรมชาติ รวมทั้งสามารถเข้ามาท่องเที่ยวพื้นที่สวนเกษตร โดยไม่ต้องติดต่อล่วงหน้า และท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี มีความเหมาะสมของราคาค่าเข้าชมและค่าบริการการท่องเที่ยว ว่ามีความเหมาะสมกับสิ่งที่ได้รับจากการมาท่องเที่ยวพื้นที่เกษตรกรรม</p>	<p>- ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าน้ำหนัก 4.64) พบว่า สวนเกษตรแห่งนี้ไม่มีประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เกี่ยวกับการเกษตรแบบดั้งเดิมหลงเหลืออยู่</p> <p>- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ค่าน้ำหนัก 3.56) สวนเกษตรยังไม่มีที่พักและร้านอาหาร – เครื่องดื่มให้บริการกับนักท่องเที่ยว ขาดการใช้ป้ายสื่อความหมายในการอธิบายพืชพันธุ์ ขาดเจ้าหน้าที่หรือเกษตรกรที่จะประชาสัมพันธ์ ดือนรับและคอยอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว</p> <p>- ด้านสภาพแวดล้อม (ค่าน้ำหนัก 3.80) พบว่า พื้นที่สวนเกษตรไม่มีสภาพแวดล้อมที่จะช่วยสร้างทัศนียภาพให้พื้นที่มีความสวยงามมากยิ่งขึ้น และขาดการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับพื้นที่และธรรมชาติ</p> <p>- ด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว (ค่าน้ำหนัก 4.36) พบว่า ระบบการให้ความรู้ การสื่อความหมาย ไม่มีเอกสาร แผ่นพับ หรือคู่มือประกอบการเที่ยวชมและให้ความรู้ทางด้านการเกษตรให้กับนักท่องเที่ยว ขาดการจัดพื้นที่สาธิตและเรือนเพาะชำให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมทำกิจกรรมทางการเกษตร รวมทั้งขาดการประชาสัมพันธ์และโฆษณาให้เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวทั่วไป</p>

ตารางที่ 5.17 กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพต่ำ

ระดับศักยภาพ	จุดเด่น	จุดด้อย
<p>กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพต่ำ ค่าคะแนนระหว่าง 43.22 - 57.65</p>	<p>- ด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว (ค่าน้ำหนัก 4.24) พบว่า สวนเกษตรกลุ่มนี้มีความปลอดภัยทั้งร่างกายและทรัพย์สิน ปลอดภัยจากการเดินทาง โดยยานพาหนะ และสามารถเข้าถึงโดยทางเท้า ไม่มีภัยจากสภาพแวดล้อมธรรมชาติ รวมทั้งสามารถเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่สวนเกษตร โดยไม่ต้องติดต่อล่วงหน้าและท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี</p> <p>- ด้านสภาพการเข้าถึง (ค่าน้ำหนัก 3.72) พบว่า สวนนายประวิทย์ ธรรมเจริญ มีลักษณะพื้นผิวถนนเข้าไปยังพื้นที่สวนเกษตรเป็นถนนลาดยาง สวนป้าหินตาช สวนผลไม้ทรัพย์ สวนนายอร่าม เกตุชา และบ้านสวนเดือนกมล มีลักษณะพื้นผิวถนนเข้าไปยังพื้นที่สวนเกษตรเป็นถนนลาดยางและลูกรัง แต่บางสวนยังมีลักษณะถนนเป็นลูกรัง ได้แก่ สวนไร่ครู และสวนธน-ไพบุลย์ สวนเกษตรกลุ่มนี้มีระยะทางระหว่างพื้นที่สวนเกษตรกับถนนใหญ่หรือถนนรอง 2-3 ก.ม. ยกเว้นสวนนายประวิทย์ธรรมเจริญ ที่มีระยะทางสั้นกว่า 2 ก.ม. ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางจากศูนย์บริการทางการท่องเที่ยวระดับจังหวัดหรือระดับอำเภอในการไปแหล่งท่องเที่ยวมากประมาณ 30 – 60 นาที</p>	<p>- ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าน้ำหนัก 4.64) พบว่า สวนเกษตรกลุ่มนี้ มีทรัพยากรทางด้านเกษตรที่ไม่มีความโดดเด่น สามารถพบเห็นได้ทั่วไป โดยสวนเกษตรบางแห่ง ยังขาดแหล่งท่องเที่ยวแวดล้อมใกล้เคียงที่จะเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยว ได้แก่ สวนนายประวิทย์ธรรมเจริญ อ.เมือง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองหัวและสวนนายเดี่ยว จ้อยเจริญ กิ่ง อ.นิคมพัฒนา</p> <p>- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ค่าน้ำหนัก 3.56) พบว่า สวนเกษตรกลุ่มนี้ ยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ได้แก่ ขาดที่พัก ขาดร้านอาหารและเครื่องดื่ม ขาดร้านขายของที่ระลึกและผลผลิตทางการเกษตร ขาดการจัดที่นั่งชียะที่มีลักษณะที่ป้องกันแมลงและสัตว์รบกวน ขาดการใช้ป้ายสื่อความหมายอธิบายพืชพันธุ์ ขาดระบบการรักษาความปลอดภัยที่ดี ขาดการจัดเกษตรกรไว้ต้อนรับนักท่องเที่ยว</p> <p>- ด้านสภาพแวดล้อม (ค่าน้ำหนัก 3.80) พบว่า สวนเกษตรกลุ่มนี้ยังขาดการจัดการดูแลบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ขาดการจัดการดูแลบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้สวยงามและสะอาด ขาดการควบคุมมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน ขาดการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับพื้นที่และสภาพธรรมชาติให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมทำกิจกรรม</p>

ตารางที่ 5.17 กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพต่ำ (ต่อ)

ระดับศักยภาพ	จุดเด่น	จุดด้อย
<p>กลุ่มพื้นที่สวนเกษตรที่มีศักยภาพต่ำ ค่าคะแนนระหว่าง 43.22 - 57.65 (ต่อ)</p>		<p>- ด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว (ค่าน้ำหนัก 4.36) พบว่า สวนเกษตรกลุ่มนี้ยังขาดระบบการให้ความรู้การสื่อความหมายที่ดี ได้แก่ ขาดการจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำการเกษตรให้กับนักท่องเที่ยวและผู้สนใจ ขาดการใช้เอกสาร แผ่นพับหรือคู่มือประกอบการเที่ยวชมและให้ความรู้ทางด้านการเกษตร ขาดการจัดพื้นที่แปลงสาธิตหรือเรือนเพาะชำให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมทำกิจกรรมทางการเกษตร ขาดการจัดเส้นทางนำชมพื้นที่สวนเกษตรที่แยกจากพื้นที่เกษตรจริง รวมทั้งขาดการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวทั่วไป ทำให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้ยาก</p>

5.3.2 สภาพปัญหาและอุปสรรคของพื้นที่สวนเกษตรต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเจ้าของพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นอกจากสภาพปัญหาและอุปสรรคของพื้นที่สวนเกษตรที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากพื้นที่สวนเกษตรเองแล้ว ยังพบว่ายังมีสภาพปัญหาและอุปสรรคที่จะมีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจากส่วนอื่นๆ อีก จากการสัมภาษณ์และสอบถามจากเกษตรกรเจ้าของพื้นที่สวนเกษตร เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ และหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคที่จะมีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ยังสามารถแบ่งได้อีก 2 ส่วน ดังนี้

1) สภาพปัญหาและอุปสรรคส่วนที่เกิดจากหน่วยงานทางภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การขาดการส่งเสริมและเกื้อหนุนด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ป้ายชี้บอกเส้นทางตามถนนเพื่อเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การทำแผนที่บอกตำแหน่งที่ตั้งของสวนเกษตร ณ จุดให้บริการข่าวสารข้อมูลด้านการท่องเที่ยว การส่งเสริมให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารและแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ยังขาดการฝึกอบรมและการนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้กับเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ไปใช้พัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ขาดการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ แนะนำให้เป็นที่รู้จักของคนในจังหวัดและนักท่องเที่ยวทั่วไปอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง รวมทั้งขาดการส่งเสริมทางด้านเงินทุนหรือแหล่งทุนในการนำมาพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น

2) สภาพปัญหาและอุปสรรคส่วนที่เกิดจากเกษตรกร ได้แก่ เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ดี ขาดความสนใจ และความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ในการพัฒนาพื้นที่การเกษตรของตนเพื่อรองรับด้านการท่องเที่ยว ขาดเงินลงทุนที่จะนำไปใช้พัฒนาพื้นที่ของตนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ในลักษณะที่เกษตรกรมีการดำเนินงานเป็นกลุ่มการจัดพื้นที่เพื่อรองรับด้านการท่องเที่ยว จะเกิดปัญหาและอุปสรรคทางการให้ความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีการขัดผลประโยชน์กันเองอยู่ จึงทำให้การตัดสินใจในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรเป็นไปได้ยาก ทำให้การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวทำได้ยากยิ่งขึ้น